

delu. V svojem zadnjem delu, posvečenem obrani Finske, kliče Rusom: Pred vsem moramo podati roko od nas podjarmljenemu slovansk. bratu in ga vzdigniti iz ponižanja, v katerem ga držimo.“

Seveda Poljaki častijo spomin tega moža, ki je v ruskem jeziku tako jasno izrekel njihove želje. In profesor Zdziechowski, po katerem smo posneli te vrstice, pravi: „Njegova smrt zbuja v nas žalostne odmeve; kdo — vprašujemo — nam nadomesti tega moža po duhu božjem, ki je z mogočnim glasom karal greh svojega naroda, ključ k pokori in k izpreobrnitvi?“

Dr. E. L.

† A. P. Čehov.

V noči na 2. julija st. sl. ob treh popolnoči je umrl v Badenweilleru Anton Pavlovič Čehov, vsemu slovanskemu svetu znani najizvrstnejši novodobni ruski pisatelj, o katerem je pred kratkim pisal tudi „Dom in Svet“. Dolga bolezen — jetika, kateri je podvržen ves rod Čehov in od katere se je zdravil tudi pokojnik v inozemstvu — bolezen, kateri je trepetno sledila vsa Rusija, se je končala s srčno kapjo. Poslednje težavne dni je preživel Anton Pavlovič s svojo ženo, znano igralko Th. L. Knipper-Čehov; na njenih rokah je v miru zaspal.

V A. P. Čehovu je izgubila novejša ruska literatura glavno svojo moč; kajti L. N. Tolstoj ni sin sedanjega veka. Podajem torej tu glavne podatke iz njegovega nedolgega, a plodovitega življenja.

Anton Pavlovič je bil rojen dne 17. jan. l. 1860. v Taganrogu. Najprej se je učil v taganroški gimnaziji, ki ima, kot ruske gimnazije sploh, dveletni pripravljalni tečaj. Dokončavši gimnazijski tečaj je vstopil v najstarejšo rusko vseučilišče v Moskvi, da študira zdravilstvo. L. 1884. je dokončal medicinske študije s pravom zdravnika. Pa A. P. nikoli ni izvrševal zdravniškega poklica, tudi državne službe nikoli ni sprejel. Literarne svoje poizkuse je A. P. začel priobčevati še kot dijak moskovskega vseučilišča. Njegovi prvi proizvodi so izhajali v humorističnih listih „Budilnik“ in „Oskolki“. Te kratke spise je podpisoval A. P. s psevdonimom „Antoša Čehonte“. Od humoristike je prešel A. P. kmalu k povestim, katere se zovejo po njem značilno „razskazi à la Čehov“. Njegove prve leposlovne proizvode je priobčevala „Peterburgskaja Gazeta“, katera mu je tiskane vrste prva začela plačevati po 7 kopejk! Končno pa je sprejel A. P. sedanji lastnik in izdajatelj največjega in najspretnjšega ruskega dnevnika „Novega Vremena“ A. S. Suvorin. „Jaz tiskam vse, kar napišete“, mu je rekel, „in vam bom plačeval dražje, nego vsi dosedanji vaši gospodarji“. . . Tako ima Suvorin - oče zaslugo, da je o pravem času pomagal A. P. iz bede ter ga ohranil ruski književnosti. Prvi zbornik Čehovih „razkazov“ je izšel l. 1886. Leta 1887. pa je izšel drugi zbornik „V mraku“ („V sumrakah“), kateremu je Akademija

znanosti prisodila nagrado Puškinovo. Odslej je Čehov slaven in priznan pisatelj.

Prvi dramatični proizvod, s katerim je nastopil Čehov na gledališkem odru, je bila enodejanska burka „Medved“. Prošlega leta pa je moskovski „Hudožestvennij teater“ predstavljal poslednji dramatični proizvod A. P. „Višnjevi sad“. — S to predstavo je ruski literarni svet združil tudi 25letnico književne delavnosti Čehove, o kateri je poročala tudi slovenska beletristična kronika Mir prahu Antona Pavloviča! Ta veliki talent zasluži, da se Slovenci podrobneje zanimajo zanj. Truplo so prepeljali v Moskvo.

Prof. Štifter.

Dimitrij Ivanovič Mendelejev. Slavni ruski kemik, o katerem je pred leti že obširneje pisal „Dom in Svet“, je praznoval dne 9. febr. t. l. svojo sedemdesetletnico. Mendelejev je sin mrzle Sibirije. Njegova mati, revna, neizobražena, je vse storila, da pridobi svojemu sinu višjo izobrazbo. Dimitrij Ivanovič se jej je izkazal hvaležnega, ko je, stoječ na vrhuncu svoje slave, l. 1887. posvetil eno svojih najboljših znanstvenih del — svoji materi. Njegova „Počela kemije“ so prevedena skoro na vse kulturne jezike. Največje zasluge ima kot preiskovavec kemičnih prvin.

Pesnik iz carske rodbine, veliki knez Konstantin, je praznoval svojo književno 25letnico. Ob tej priliki je docent Protejkinskij v javnem predavanju analiziral njegove pesmi.

Konec umetnice. V Parizu se je nedavno ruska umetnica Ivanova obesila — vsled gladu. Listi ji zdaj pišejo vroče nekrologe in kažejo do nje velike simpatije — prepozno.

Rusko - japonska vojska.

Nekaj mesecev zdaj že igrata šah Kuropatkin in Kuroki. Nasproti sta si postavila svoji armadi in vsak izmed njiju premika svoje čete naprej, na levo in na desno, da bi dobil primerno postojanko, iz katere bi mogel zadati nasprotniku smrtni udarec. Kuropatkin še zdaj ni dovolj močan, da bi si mogel železi odločitve. Zato se pomika počasi nazaj, a nikjer brez boja. Japonci so pa tudi spoznali, da jim prehitro prodiranje utegne postati nevarno, in se pripravljajo z veliko previdnostjo k velikemu udarcu. Tudi deževno vreme je obe armadi zadržalo. Deževje je preplavilo južno Mandžurijo, reke so izstopile in armadi sta obtičali v blatu.

Rusi stražijo z največjo pazljivostjo svojo železnico, ker na tej niti visi njihovo življenje. Čete Hunhuzov in Kitajcev, ki jo izkušajo razdreti, pa skrbno zasledujejo in kaznujejo s smrtjo vsak tolovajski poizkus. Ob postajah vise kletke, v katerih so v svarilo razobešene glave kaznovanih tolovajev.